

СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИЙ ПІДХІД ДО НАВЧАЛЬНО – ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У КОЛЕДЖІ НФаУ

Освіта, компетентність і здоровий спосіб життя у ХХІ ст. є одними із найважливіших факторів життєзабезпечення кожної людини.

Процес надання якісної освіти у сучасному світі вимагає від педагога студентоцентрованого підходу, направлено не тільки на постійну модернізацію змісту навчання відповідно до вимог ринку праці, пошук нових оригінальних методів активізації учбового процесу, а і формування компетентності особистісного самовдосконалення, спрямованого на турботу про власне здоров'я і здоров'я оточуючих.

У сучасному світі спостерігаються чіткі фактори погіршення здоров'я молоді, що пов'язане з інтенсифікацією навчального процесу, перевантаженням навчальних програм, недостатністю рухової діяльності, тривалим користуванням ноутбуків, планшетів та зневажливим ставленням до свого організму. Тому виникає необхідність у розробці і використанні технологій, направлених на формування не тільки нових знань, а і нового відношення до себе та свого здоров'я.

Формування сучасного здоров'язберігаючого освітнього процесу передбачає інтеграцію дисциплін навчального закладу з усіма учасниками навчально-виховного процесу: студентами, управлінським апаратом та викладачами. Здоров'я стає педагогічною категорією, а його збереження – об'єктом педагогічного впливу. Культура здоров'я студента актуалізує питання підготовки викладача, який володіє здоров'язберігаючими компетенціями, що набувають не меншої вагомості, ніж професійні.

Ми будемо нову Україну, де освіта потребує інших підходів для подальшого свого розвитку, які полягають у створенні умов для життєдіяльності здорової, як фізично, так і морально-творчої особистості, здатної до творчої праці,

навчання протягом життя і збереженню як власного здоров'я, так і здоров'я оточуючих. Але досягти це можна лише при створенні певних умов організації навчально-виховного процесу з урахуванням здоров'язберігаючих освітніх технологій.

Практика показує, що процес формування свідомого ставлення до власного здоров'я потребує обов'язкового поєднання інформаційного і мотиваційного компонентів. Тому, наприклад, заняття з фармакогнозії, яка надає знання з навколишнього світу рослин, максимально орієнтовані на забезпечення стійкої мотивації студентів до здоров'язбереження та формування у них здорового способу життя як світоглядної орієнтації.

Сучасна молодь не зовсім розуміє всі наслідки від тютюнопаління, алкоголю, наркоманії і не завжди знає як покінчити з пагубною звичкою. Лише теоретичної інформації тут замало. Необхідно поєднати обов'язковий навчальний матеріал з життєвими ситуаціями. Максимально наблизити не тільки до проблеми, а і до шляхів виходу з неї. При цьому сприйняття матеріалу повинне бути ненав'язливим, а цікавим і викликати тривогу за своє майбутнє та майбутнє своїх дітей.

На заняттях з фармакогнозії приділяється велике значення рослинному світу, що оточує нас і допомагає збереженню нашого здоров'я, бо рослини подібні нам за хімічним складом і при досвідченому використанні не зашкодять. При вивченні рослин, та захворювань, які вони лікують, студенти починають замислюватись про стан свого здоров'я та його покращення з урахуванням постійного використання у своєму раціоні рослинної їжі, чистої питної води. Великим мотиваційним компонентом, щоб замислитись над своїм майбутнім, є подача інформації у вигляді відеороликів та презентацій з програмних тем, що охоплюють різні захворювання, які іноді є результатом зневажливого ставлення до свого організму та способу життя. При цьому такі презентації показують і шляхи виходу з цих ситуацій, опираючись на рослинний світ, що нас оточує. Рослини з давніх часів допомагали людям. І фармакогнозія надає знання,

накопичені як народною медициною, так і науковою. Для студентів рослинний світ перестає бути мовчазним і невідомим. Порозуміння з рослинами приводить до порозуміння з самим собою.

Для покращення засвоєння матеріалу з фармакогнозії і ефективної результативної роботи, викладачами були розроблені і активно використовуються на заняттях наочні посібники – гербарії лікарських рослин та різноманітні колекції зразків лікарської рослинної сировини, рослинних препаратів, ефірних олій, жирних олій, які максимально наближають студентів до сприйняття лікарських рослин в природних умовах.

На практичних заняттях з фармакогнозії студенти працюють з конкретною лікарською рослинною сировиною, а не їх зображенням на плакатах. Для вивчення зовнішніх морфологічних ознак ЛРС їм пропонуються різноманітні засоби: візуальний, тактильний, нюховий, смаковий (для деяких видів лікарської сировини).

Вивчення анатомічної будови ЛРС пов'язане з використанням мікроскопу, що дає можливість набути навичок діагностики рослинної сировини за внутрішніми анатомічними ознаками: будовою кристалів оксалату кальцію, крохмальних зерен, наявності слизу, будови волосків, ефірно-олійних залозок. При поєднанні теоретичного матеріалу з практичними навичками діагностики рослин значно посилюється зацікавленість лікарськими рослинами. Після таких занять виникає тісний зв'язок між рослинним світом та людиною, а лікувальні можливості рослин, у поєднанні з візуальною інформацією, носять для студентів вже не абстрактну, а конкретну інформацію.

Це дає можливість студенту використовувати для діагностики ЛРС найбільш розвинені або більш зручні для нього засоби засвоєння матеріалу, або об'єднати всі їх разом, що значно підвищує якість вивчення дисципліни. Спрямовання навчального процесу на індивідуальні особливості сприйняття інформації кожним студентом сприяє кращому засвоєнню матеріалу та допомагає йому

сприймати себе як невід'ємну частину природи. Така можливість допомагає зберегти студенту спокійний психологічний стан, не нервувати через недоступність засвоєння певного обсягу матеріалу, що є невід'ємною частиною здоров'язбереження.

Значно покращується засвоєння матеріалу з дисципліни, коли наприкінці проходження певної теми, на практичних заняттях проводиться підсумкова дидактична гра або мозковий штурм, які охоплюють основні питання з теми та активізують їх пізнавальну діяльність. Під час таких занять відбувається процес переходу від навчання до осмисленого зваженого підходу до вивчених тем, активізується самостійне мислення та емоційна розрядка. Антистресовим моментом на таких заняттях є стимулювання студентів до використання ними різноманітних способів розв'язання завдань, які в них найбільш розвинені. Студент не пристосовується, не намагається змінювати себе, а активізує свої здібності та індивідуальні особливості сприйняття інформації. Під час дидактичних ігор студенти забувають про різні суперечності між інтелектуальними можливостями кожного з них. Вони активні і їх психологічний стан у нормі, що має велике значення для їх здоров'язбереження.

Такі ігри дозволяють встановити доброзичливий психологічний клімат під час занять і налаштувати кожного на позитивну самооцінку. При підготовці фахівців фармації важливим є формування у них позитивного ставлення до своєї професії, що впливає стимулююче на розвиток особистості, а як результат – на емоційний стан від якого залежить і здоров'я. Тому на заняттях з фармакогнозії важливим і пріоритетним є емоційна стабільність у відносинах між викладачем та студентами. Це є важливим здоров'язберігаючим фактором в навчально-виховній роботі. Педагогічна техніка охоплює здатність «бачення» внутрішнього стану студента і адекватно впливати на нього. Для цього існує система тематичних виховних годин, які сприяють взаєморозумінню між

студентами та викладачами і кращому усвідомленню тісного зв'язку повсякденного життя з майбутнім здоров'ям.

Виховні години з таких тем, як тютюнопаління, наркоманія, алкоголізм, онкозахворювання, СНІД, направлені на розуміння важливого ставлення до свого здоров'я, на його цінність та незворотність і пропаганду здорового способу життя і здоров'язбереження у майбутньому.

Педагогічний професіоналізм викладача складається не тільки з професійної майстерності, а і забезпечує педагогічний вплив та співтворчість з студентами. Результатами такої взаємодії є творча пошукова гурткова робота, участь у студентській науково-практичній конференції, конкурсі фахової майстерності. Теми гурткової роботи, які студенти обирають самостійно, стимулюють пошукову діяльність, активізують зацікавленість до більш поглибленого пізнання рослинного світу. Кращі дослідницькі роботи гуртківці представляють на студентській науково-практичній конференції.

Гурткова робота дає відчутний ефект у питаннях підготовки спеціалістів сучасного рівня і розглядається як важливий елемент технології «активного навчання». Тісний зв'язок з викладачем – керівником гуртка, дає можливість студентам реалізувати свій внутрішній потенціал, творчі здібності і працювати на рівних, спокійно висловлюючи свої думки і з гідністю їх відстоювати. Таке спілкування розвиває самоповагу, відчуття впевненості, якого можливо не було на заняттях. Гурткова робота дозволяє враховувати інтелектуальні та фізіологічні особливості студента і вирівняти емоційний стан, що дуже важливо для здоров'язбереження.

Останнім часом ріст захворюваності серед студентів значно підвищився і тому увага до здорового способу життя активізувалася. На сучасному етапі навчально-виховний процес тісно пов'язаний з здоров'язберігаючими технологіями, без яких неможливе формування самодосконалої, психічно та фізично здорової особистості, яка має продуктивну життєву позицію і яка є майбутнім України. Тому ми можемо констатувати, що використання

різноманітних принципів та методів для здоров'язбереження під час навчання забезпечує:

- стійку мотивацію студентів до здоров'язбереження внаслідок отриманої інформації про захворювання та методи їх лікування лікарськими рослинами та їх препаратами;
- підвищену зацікавленість до оволодіння основами здорового способу життя на основі знань з використання лікарських рослин у косметології, для очищення організму від шлаків, для схуднення, для покращення емоційного стану;
- формування фармацевтичного мислення для забезпечення активної пропаганди здорового способу життя на робочому місці (в аптеці) при спілкуванні з людьми ;
- розвиток комунікативних навичок, які дозволяють толерантно сприймати інші точки зору, спокійно відстоювати особисту позицію, вести зважено діалог та нести відповідальність за виконану роботу, що приводить до формування позитивного психологічного клімату та емоційного спокою, які дуже важливі для збереження здоров'я;
- створення умов для самовдосконалення, саморозвитку, постійного підвищення фахової майстерності, що так необхідне для покращення емоційного мікроклімату, самоповаги та здоров'язбереження протягом життя;
- підвищену зацікавленість до майбутньої професії внаслідок глибокого занурення у професійну діяльність, яка мотивує студентів до навчання.

Таким чином, надання якісної освіти у Коледжі НФаУ проходить з урахуванням студентоцентрованого здоров'язберігаючого освітнього процесу , що набуває не меншої вагомості, ніж професійні компетентності майбутнього фахівця.